

Rekomendacje z badania „Ewaluacja ex post realizacji celów Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020” dla FERS

L.p.	Treść wniosku (NIE PODLEGA ZMIANOM)	Treść rekomendacji (NIE PODLEGA ZMIANOM)	Adresat rekomendacji	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia	Klasa rekomendacji	Bazowy status rekomendacji ¹	Uzasadnienie odrzucenia/ częściowego wdrożenia
8	Realizacja III osi priorytetowej POPC była skuteczna – zakładane cele programu zostały osiągnięte, co potwierdzają zarówno dane wskaźnikowe, jak i pozytywne opinie beneficjentów, uczestników szkoleń oraz ekspertów. (strona 108-119)	W przyszłych programach należy wykorzystywać dobre praktyki i sprawdzone rozwiązania z POPC, w szczególności dotyczące realizacji szkoleń dostosowanych do realnych potrzeb uczestników przy wykorzystaniu innowacyjnych metod nauczania.	IP IZ FERS / IZ Programów Regionalnych	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	Rekomendacja odrzucona	Na podstawie zawartości raportu z badania, brak uzasadnienia dla skierowania rekomendacji do IZ FERS. Szkolenia w PO PC były skuteczne (wniosek z badania), dlatego IZ FERS nie znajduje uzasadnienia oraz związku logicznego z interwencją EFS. Niemniej jednak, realizacja szkoleń oraz innych metod wsparcia dostosowanych do realnych potrzeb uczestników jest standardem w projektach realizowanych z wykorzystaniem EFS. Zaproponowany przez ewaluatora sposób wdrożenia rekomendacji zakładał realizację praktycznych szkoleń dostosowanych do realnych potrzeb uczestników, wykorzystujących

¹ **Do wyboru:** rekomendacja zatwierdzona w całości, rekomendacja zatwierdzona częściowo, rekomendacja odrzucona.

								innowacyjne podejście w zakresie metodyki nauczania, jednak bez wskazania szczegółowych informacji, o jakie dokładnie innowacyjne podejścia chodzi, w związku z tym wdrożenie rekomendacji w tym zakresie nie jest możliwe.
9	Beneficjenci napotykali trudności systemowe, zwłaszcza w obszarach administracyjnym, finansowym i komunikacyjnym, które wpływały na efektywność realizacji projektów. (strona 122-123)	W celu zwiększenia efektywności realizacji projektów, należy zapewnić beneficjentom bardziej przejrzyste, dostępne i przyjazne wsparcie systemowe, poprzez uproszczenie procedur administracyjnych, usprawnienie komunikacji oraz zapewnienie stabilnych i przewidywalnych warunków finansowych.	IP IZ FERS	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	Rekomendacja odrzucona	Zaproponowany przez ewaluatora sposób wdrożenia rekomendacji zakładał ograniczenie liczby wymaganych dokumentów oraz ujednolicenie wzorów załączników i formularzy, aby zmniejszyć obciążenie biurowe i przyspieszyć proces realizacji projektów. Dodatkowo, m.in. IZ miałyby zapewnić beneficjentom stały dostęp do wsparcia merytorycznego, np. poprzez praktykę organizacji cyklicznych (np. cotygodniowych) spotkań indywidualnych beneficjenta z opiekunem projektu oraz szkolenia i

								system wsparcia dla pracowników instytucji, tak by ich wiedza i podejście były jak najlepiej dostosowane do różnorodnych potrzeb beneficjentów. Proponowano również wypłatę środków w z góry określonych, przewidywalnych terminach, aby ograniczyć konieczność prefinansowania działań przez beneficjentów. Na podstawie zawartości raportu z badania, brak uzasadnienia dla kierowania takich rekomendacji do IZ FERS. W ramach FERS takie działania są już od dawna realizowane (wymóg Zasad finansowania, Zasad wyboru projektów, itp.). Ponadto, Grupa ds. Uproszczeń EFS+ na bieżąco analizuje obszary wymagające poprawy, więc rekomendacja nie jest zasadna w przypadku programu FERS.
--	--	--	--	--	--	--	--	---

								W związku z tym wdrożenie rekomendacji w tym zakresie nie może zostać uznane za zasadne.
10	Brakuje mechanizmów weryfikacji potencjału operacyjnego beneficjentów przed podpisaniem umów, co prowadziło do rezygnacji z projektów lub problemów z ich pełną realizacją. (strona 124)	Należy wprowadzić mechanizm wstępnej oceny potencjału operacyjnego beneficjentów przed podpisaniem umowy o dofinansowanie, obejmujący uproszczoną analizę zasobów kadrowych, organizacyjnych i finansowych, szczególnie w przypadku	IP IZ FERS / IZ Programów Regionalnych	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	Rekomendacja odrzucona	Zaproponowany przez ewaluatora sposób wdrożenia rekomendacji zakładał wsparcie wnioskodawcy w analizie potencjału podmiotu oraz w identyfikowaniu ryzyk projektowych. Na podstawie zawartości raportu z badania, brak uzasadnienia dla kierowania takich rekomendacji do IZ FERS. W FERS te obszary są już analizowane na etapie oceny wniosku o

		projektów wieloobszarowych lub o wysokiej wartości.						dofinansowanie (kryterium potencjału). Natomiast instrukcja wypełniania wniosku zawiera szczegółowe informacje na temat poprawnego wypełnienia wniosku w tym obszarze. Dlatego mechanizm weryfikowania potencjału beneficjentów, jako narzędzia mitygacji ryzyka rezygnacji z projektów ze względu na niewystarczający potencjał organizacyjny, jest od dawna wdrożony w FERS. Ponadto, rekomendacja jest sprzeczna z wynikami innych ewaluacji przeprowadzonych w ramach FERS 2021-2027, w szczególności z przeprowadzoną na zlecenie MFiPR „Oceną śródkresową realizacji Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021 – 2027”. Z badania tego wynika, że „(...) Proces oceny projektów jest obecnie wieloetapowy, czasochłonny i złożony, co
--	--	---	--	--	--	--	--	---

								prowadzi do opóźnień w kontraktacji i wydłuża czas realizacji działań w ramach Programu”. Zobowiązanie do wsparcia potencjalnych Beneficjentów na etapie analizy potencjałów podmiotów, a także identyfikacji ryzyk projektowych dodatkowo skomplikowałoby proces oceny, a tym samym opóźniało kontraktację. Ponadto system realizacji FERS w Kartach oceny merytorycznej przewiduje w zakresie Kryterium merytorycznego nr 3 weryfikację potencjału (finansowego, kadrowego, technicznego) wnioskodawców i partnerów, a w zakresie Kryterium merytorycznego nr 4 adekwatność potencjału tychże w odniesieniu do obszarów wsparcia, grupy docelowej oraz terytorium, na którym dany projekt byłby realizowany. W związku z tym, wdrożenie rekomendacji w
--	--	--	--	--	--	--	--	---

								tym zakresie nie jest zasadne.
11	Wyniki przeprowadzonych badań wskazują na brak kompleksowego podejścia do tematyki higieny cyfrowej (odpowiedzialnego korzystania z technologii) w dotychczasowych projektach szkoleniowych, szczególnie w zakresie zarządzania czasem ekranowym i jego wpływu na zdrowie.(strona 143-147)	Zaleca się włączenie do szkoleń szerokiej tematyki dotyczącej odpowiedzialnego korzystania z technologii, w tym ograniczenia czasu spędzanego przed ekranem, aby w pełni odpowiadać na współczesne wyzwania związane z nadmiernym użytkowaniem urządzeń cyfrowych.	IZ FERS IZ Programów Regionalnych	W przypadku interwencji FERS zakładającej przeprowadzenie szkoleń cyfrowych, ich integralną częścią powinny być zagadnienia higieny cyfrowej. Działania w zakresie higieny cyfrowej są już standardowo podejmowane w projektach FERS, w szczególności w zakresie wpływu nadmiernego korzystania z technologii na zdrowie psychiczne i fizyczne uczniów. W ramach przedsięwzięcia dotyczącego klubów rozwoju cyfrowego,	perspektywa finansowa 2021-2027 do 31.12.2025	Programowa, operacyjna	Rekomendacja wdrożona	

				kierowanego do osób dorosłych, również zostały uwzględnione takie działania. Tym samym, rekomendację w części dotyczącej FERS należy uznać za wdrożoną.				
12	Dla części realizowanych projektów wskaźniki raportowane zostały na poziomie krajowym lub wojewódzkim, co uniemożliwia ocenę wpływu Programu na tereny wiejskie. (strona 133-136)	Sprawozdania programowe powinny uwzględniać wskaźniki na poziomie gmin (o ile to technicznie możliwe), co pozwoliłoby na ocenę wpływu przyszłych programów na tereny wiejskie.	IZ FERS	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	Rekomendacja odrzucona	Zaproponowany przez ewaluatora sposób wdrożenia rekomendacji zakładał zapewnienie przez IZ FERS dbałości o umieszczanie w sprawozdaniach oraz bazach danych informacji o zasięgu terytorialnym realizowanych w projektach działań na poziomie nie tylko wojewódzkim czy powiatowym, ale również, o ile to możliwe, na poziomie gminnym. Na poziomie uczestników projektów dane dotyczące ich miejsca zamieszkania są zawarte w CST i mogą, w sytuacjach konieczności pozyskania takiej wiedzy

								zostać użyte do odpowiednich analiz. Zaproponowany przez ewaluatora sposób wdrożenia rekomendacji zakładał zapewnienie przez IZ FERS dbałości o umieszczanie w sprawozdaniach oraz bazach danych informacji o zasięgu terytorialnym realizowanych w projektach działań na poziomie nie tylko wojewódzkim czy powiatowym, ale również, o ile to możliwe, na poziomie gminnym. Na poziomie uczestników projektów dane dotyczące ich miejsca zamieszkania są zawarte w CST i mogą, w sytuacjach konieczności pozyskania takiej wiedzy zostać użyte do odpowiednich analiz. Niemniej jednak FERS co do zasadny nie ma wymiaru terytorialnego, a wsparcie realizowane w jego ramach nie jest ograniczone do poszczególnych obszarów, czy też terenów wiejskich.
--	--	--	--	--	--	--	--	---

								Na podstawie zawartości raportu z badania brak uzasadnienia dla kierowania takich rekomendacji do IZ FERS. Brak możliwości wdrożenia tej rekomendacji w zakresie sprawozdań w rozumieniu danych przekazywanych do KE co kwartał i publikowanych na stronie FERS. Zakres tych informacji jest ściśle określony rozporządzeniem i jego struktura wynika z zakresu danych i ograniczeń nałożonych w systemie SFC. W związku z tym wdrożenie rekomendacji w tym zakresie jest niezasadne.
--	--	--	--	--	--	--	--	---